

Läroplan för

Specialiseringsutbildning inom Mental- och missbrukarvård

30 sp

KOMPETENSMÅL FÖR SPECIALISERINGSUTBILDNINGEN INOM MENTAL- OCH MISSBRUKARVÅRD

- Uppfatta helheten psykisk hälsa, mentalhälsoarbete och missbrukarvård på bred front och fungera som sakkunnig i denna helhet.
- Säkra och stärka klientorientering och delaktighet
- Identifiera psykiska problem och/eller missbruksproblem, planera, genomföra och bedöma vården i samarbete med klienten, närstående och nätverk
- Metodkunnande inom mental- och missbrukarvård
- Kunnande om servicesystem och servicehandledning för mental- och missbrukarvård
- Kompetens att utveckla mental- och missbrukarvården samt den egna yrkeskompetensen

MÅLGRUPP

Utbildningen är avsedd för personer som avlagt högskoleexamen inom social- och hälsovårdsområdet eller examen på institutnivå som föregår YH-examina.

ALLMÄNNA KOMPETENSMÅL FÖR SPECIALISERINGSUTBILDNINGAR

Målet med yrkeshögskolornas specialiseringsutbildning är att den studerande utifrån sin utbildningsbakgrund och arbetserfarenhet:

- kan arbeta med krävande sakkunniguppgifter inom en sektor av arbetslivet som definierats under ett avtalsförfarande i enlighet med 11 a § 3 mom. i yrkeshögskolelagen;
- uppnår den djupa specialkompetens eller den branschövergripande helhetshandlingen, som sakkunskapen förutsätter;
- kan bedöma och utveckla yrkesmässig praxis för sitt specialområde baserat på forskning eller metoder för konstnärlig verksamhet;
- har förmåga att fungera i grupper och nätverk i egenskap av sakkunnig inom sitt specialområde.

(Källa: Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om yrkeshögskolor, 1438/2014)

BESTÄMMELSER OM SPECIALISERINGSUTBILDNINGAR, GÄLLER FRÅN OCH MED 1.1.2015

- Lagen om ändring av yrkeshögskolelagen, 1173/2014
- Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om yrkeshögskolor, 1438/2014
- Statsrådets förordning om avgifter som tas ut i yrkeshögskolornas verksamhet, 1440/2014

Utgångspunkter för mental- och missbrukarvård, 2 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Behärskar helheten mental- och missbrukarvård samt begrepp och tillvägagångssätt i anslutning till den.

Kan arbeta som sakkunnig inom främjande och förebyggande mental- och missbrukarvård samt behandlingen och rehabiliteringen av psykiska problem och missbruksproblem.

Vet vilka faktorer som skyddar den psykiska hälsan och vilka som utgör riskfaktorer samt riskfaktorer för rusmedelsanvändning och kan genom sin egen verksamhet stödja de skyddande faktorerna.

Förstår samhällliga och kulturella faktorer som påverkar psykisk hälsa och rusmedelsanvändning.

Känner till påverkan av fördomar och negativa attityder och kan möta människan på ett helhetsbetonat sätt som främjar ett äkta, jämlikt möte.

Studieavsnittets innehåll

Det mångdimensionella begreppet psykisk hälsa och rusmedel.

Helheten mental- och missbrukarvård: främjande och förebyggande mental- och missbrukarvård, behandling och rehabilitering av psykiska problem och/eller missbruksproblem.

Människan som en unik, likvärdig helhet.

Empowerment, människans resurser (fysiska, psykofysiska, levnadsvanor, andlighet) och sociala färdigheter.

Etik: stigma, förmåga att möta människan på ett helhetsbetonat sätt, påverka attityder.

Förebyggande av generationsöverskridande psykiska problem och missbruksproblem.

Aktuella samhällliga, kulturella och internationella aspekter inom mental- och missbrukarvården.

Klientorientering inom mental- och missbrukarvården, 5 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Förstår betydelsen av delaktighet och kan utnyttja kamratstöd och erfarenhetsexpertis i sitt arbete.

Kan skapa en fungerande, professionell relation med klienten och närstående.

Känner till ideologin om återhämtningsprocessen och hoppets betydelse inom rehabiliteringen samt kan stödja klientens och närståendes självbestämmanderätt.

Känner till ideologin om nödvändig vård och öppen dialog och kan tillämpa dem i sitt eget arbete.

4.6.2019

Kan stödja psykisk hälsa hos klienten och närstående.

Studieavsnittets innehåll

Klientorientering.

Delaktighet och självbestämmanderätt.

Kamratstöd och erfarenhetsexpertis samt deras roll i mental- och missbrukarvården, även som utbildare.

Likvärdighet.

Öppen dialog och reflektion

Stödjande av klientens egna resurser.

Recovery–(tänkande), stödjande av återhämtningsprocessen.

Hoppets betydelse inom mental- och missbrukarvården.

Tillvägagångssättet vid behov av vård.

De närståendes och gemenskapens roll i kontexten mental- och missbrukarvård.

Bedömning av behovet av stöd samt behandling av psykiska problem och missbruksproblem, 5 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Identifierar beroende som fenomen och beroendebeteende.

Kan motivera och stödja klienten i förändringen av beroendebeteendet.

Känner till diagnostik för psykiska problem och missbruksproblem samt vård som baserar sig på tvärvetenskaplig och aktuell evidens.

Analyserar psykiska problem och missbruksproblem utifrån individens, de närstående och gemenskapens perspektiv.

Kan bedöma, planera och genomföra lämpligt stöd och vård i samarbete med klienter i olika åldrar, närstående och nätverket.

Studieavsnittets innehåll

En helhetsbedömning av klienten och hens situation (bedömningsverktyg) och det stöd som genomförs utifrån bedömningen.

Mötet och interaktionen med klienten.

Bedömning av situationen med hjälp av öppen dialog.

4.6.2019

Psykiska sjukdomar och beroendesjukdomar samt medicinska perspektiv på behandling och rehabilitering.

Planering av klientspecifikt stöd.

Betydelsen av psykosocialt stöd.

Olika beroendeproblem, i bedömningen av dessa dra nytta av fasmodellen och förändringsprocessen.

Att ta till tals.

Förebyggande och identifiering av våld samt verksamhet som stöder klienterna.

Upptäcka våld och mobbning, möta och vårda offer och gärningsmän.

Metoder inom mental- och missbrukarvård, 8 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Kan tillämpa ett reflektivt och respektfullt tillvägagångssätt vid arbete med klienter och närstående.

Känner till och kan i sitt arbete identifiera de faktorer som påverkar klientarbetet och olika vårdformer.

Kan använda evidensbaserade arbetsmetoder för mental- och missbrukarvård individuellt eller i grupp och tillämpa dem i arbetet med klienter i olika åldrar och deras närstående.

Studieavsnittets innehåll

Reflektivt och respektfullt arbetssätt.

Faktorer som påverkar klientarbetet.

Evidensbaserade metoder som påverkar klientarbetet.

Metoder inom mental- och missbrukarvård för den enskilde individen, familjer och grupper.

Arbete med att hjälpa personer i olika åldrar och i olika skeden med den egna psykiska situationen och missbrukssituationen.

Servicesystemet för mental- och missbrukarvård, 5 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Kan agera på ett respektfullt sätt mot klienten och gör hen delaktig.

Kan kritiskt granska den egna yrkesmässiga interaktionen och kontinuerligt utveckla denna.

4.6.2019

Behärskar teorier och modeller för interaktion i handledning av klienter (servicehandledning, klienthandledning) och kan handleda klienten och dennes familj.

Känner till regionala servicenätverk och kan i sitt arbete utnyttja servicen och kunnandet hos olika aktörer i samarbetet med klienten, närstående och nätverket.

Känner till digitala tjänster och metoder och kan handleda klienten i användningen av dem.

Mångprofessionellt samarbete som sakkunnig inom mental- och missbrukarvård och kan utveckla nya verksamhetsmodeller inom ramen för samarbetet.

Studieavsnittets innehåll

Lagstiftning och aktuella nationella direktiv.

Social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen.

Den offentliga, privata och tredje sektorn som serviceproducenter.

Frivilliga samarbetsparter (t.ex. stödgrupper).

Organisationer som sakkunniga.

Statistik för mental- och missbrukarvård.

Klientorienterat kunnande inom vård- och serviceprocessen.

Servicehandledning.

Möjligheterna med mångprofessionaliteten inom mental- och missbrukarvården, servicenätverk, servicesystem, kunnande inom servicehandledning, arbete i arbetspar.

Digitalisering inom mental- och missbrukarvård (bl.a. mobilmetoder, nättjänster)

Utvecklande av mental- och missbrukarvård, 5 sp

Kompetensmål för studieavsnittet

Kan tillämpa evidensbaserad kunskap och dra nytta av erfarenhetskunskap i sitt arbete och i utvecklingen av sin professionalitet.

Känner igen, analyserar, bedömer och utvecklar yrkespraxis för mental- och missbrukarvården utifrån forskningsbaserad kunskap.

Arbetar på ett sätt som främjar den egna och andras arbetshälsa och agerar konstruktivt i arbetsgemenskapen.

Känner igen hur den egna levnadshistorien påverkar klientarbetet och är medveten om egna utvecklingsbehov.

4.6.2019

Kan reflektera över och medvetet utveckla den egna yrkesverksamheten med hjälp av arbetshandledning.

Studieavsnittets innehåll

Kännedom om, bedömning och utveckling av vård- och rehabiliteringsmetoder och deras effekt.

Främja kritiskt tänkande, upprätthålla kompetensen (även internationellt).

Professionellutveckling och förmåga till självreflektion, den egna och arbetsgemenskapens arbetshälsa.

Pågående utvecklingsprojekt inom mental- och missbrukarvård (Finland och internationellt)

Utvecklingskompetens, metoder för utveckling, med beaktande av ekonomiska och etiska aspekter.

Förmåga att tillgodogöra sig forskningsresultat och kunna tillämpa kunskapen.

Arbetshandledning som stöd för professionell utveckling och klientarbete.